

[2009] 8 S.C.R. 979

ଡି. ଜୟାମା

ବନାମ

କର୍ମାଚକ ରାଜ୍ୟ

(ଅପରାଧିକ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା-79/2003)

06 ମେ, 2009

[ତଃ ଅରିଜିତ ପଶାୟତ ଏବଂ ଅଶୋକ କୁମାର ଗାଙ୍ଗୁଲୀ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିବ୍ରତ]

ଦଣ୍ଡ ସଂହିତା, 1860:

ଧାରା- 304-B ଏବଂ 498-A – ବିଚାର କରିଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ - ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡ – ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତକୁ ବଜାୟ ରଖି, ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ ସାତ ବର୍ଷକୁ ହ୍ରାସ କଲେ- ଦର୍ଶାଯାଇଛି: ଯଦିଓ ଧାରା-498-A ର ପ୍ରୟୋଗ ଆଣିବା ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ, ଧାରା-304-Bକୁ ଆକର୍ଷିତ କରିବା ପାଇଁ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଅଯଥେଷ୍ଟତା ରହିଛି – ଧାରା-304-B ଅଧୀନରେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତକୁ ରଦ୍ଦ କରାଯାଇଛି- ଧାରା 498-A ଅଧୀନରେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଛି, କିନ୍ତୁ ଦଣ୍ଡ 3^୧/_୨ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହ୍ରାସ କରାଯାଇଛି ଯାହା ପୂର୍ବରୁ ଭୋଗ ହୋଇସାରିଛି ।

ଅପିଲକାରୀଙ୍କୁ ବିଚାର କରିଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆଇପିସି ର ଧାରା 304-B ଏବଂ 498-A ଅଧୀନରେ ଦଣ୍ଡନାୟ ଅପରାଧ ପାଇଁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ତାଙ୍କୁ ଆଇପିସି ର ଧାରା- 304-B ଅଧୀନରେ ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡିତ କରାଯାଇଥିଲା । ଧାରା 498-A ଅଧୀନରେ କୌଣସି ସମାନ ଦଣ୍ଡ ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା । ଅପିଲରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଉଭୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତକୁ ବଜାୟ ରଖିଥିଲେ କିନ୍ତୁ ଧାରା 304-A ଅନୁଯାୟୀ ଦଣ୍ଡକୁ ସାତ ବର୍ଷକୁ ହ୍ରାସ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଧାରା 498-A ଅନୁଯାୟୀ ତିନି ବର୍ଷ କାରାଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡିତ କରିଥିଲେ ।

ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ତୁରନ୍ତ ଆବେଦନରେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଯୁକ୍ତି ଦିଆଯାଇଥିଲା ଯେ ଧାରା 304-8 IPC ସମ୍ବନ୍ଧରେ ତାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅଭିଯୋଗ ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ଆଂଶିକ ଭାବରେ ଅପିଲକୁ ଅନୁମତି ଦେଇ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ

ଦର୍ଶାଇଥିଲେ: ଧାରା-304B IPC ସହିତ ଜଡ଼ିତ ଏକମାତ୍ର ପ୍ରମାଣ ଥିଲା, ଯେଉଁ ପଡ଼ୋଶୀଙ୍କୁ ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଥିବା ଘଟଣାର ପ୍ରାୟ ଦୁଇ ମାସ ପରେ ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିଲା । ଯଦିଓ ପ୍ରମାଣ ଧାରା- 498A ର ପ୍ରୟୋଗ ଆଣିବା ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ମନେହୁଏ, ଆଇପିସି ର ଧାରା-304B କୁ ଆକର୍ଷିତ କରିବା ପାଇଁ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଅଯଥେଷ୍ଟତା ଅଛି । ଏହି ଦୃଷ୍ଟିରୁ, ଆଇପିସି ର ଧାରା-304B ସମ୍ପର୍କିତ ଜଡ଼ିତ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତକୁ ରଦ୍ଦ କରାଯାଇଛି, ଏବଂ ଆଇପିସି ର ଧାରା-498A ସହିତ ସମ୍ପର୍କିତ

ସୁପ୍ରିମ କୋର୍ଟ ରିପୋର୍ଟ୍ [2009] 8 S.C.R.

ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇଛି । ଏହା କୁହାଯାଇଛି ଯେ, ଅପିଲକାରୀ ପ୍ରାୟ ସାତେ ତିନି ବର୍ଷ ପାଇଁ ହେପାଜତ ଭୋଗ କରିସାରିଛନ୍ତି । ତେଣୁ, ଅପିଲକାରୀଙ୍କୁ ହେପାଜତରେ ଆତ୍ମସମର୍ପଣ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ ।

ଅପରାଧକ ଅପିଲ ଅଧିକାରିତା : ଅପରାଧକ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା- 79/2003 ।

ଅପରାଧକ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା- 568/1999 ରେ ବାଙ୍ଗାଲୋର ଛିତ କର୍ଣ୍ଣାଟକ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ତା.16.07.2002ରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶ ରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ।

ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ କିରଣ ସୁରି ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା

୧୪ ଅରିଜିତ ପଶାୟତ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ଵାରା । 1. ଏହି ଅପିଲରେ ଆପଣି ହେଉଛି କର୍ଣ୍ଣାଟକ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଏକ ଖଣ୍ଡପୀଠଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଆଦେଶ । ନ୍ୟାୟାଳୟ ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତା, 1860 (ସଂକ୍ଷେପରେ 'ଆଇପିସି')ର ଧାରା-304 B ଏବଂ 498 A ଅଧୀନରେ ଦଣ୍ଡନୀୟ ଅପରାଧ ପାଇଁ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତକୁ ବଜାୟ ରଖିଛନ୍ତି । ଚିତ୍ରଦୁର୍ଗର ବିଜ୍ଞ ପ୍ରଥମ ଅତିରିକ୍ତ ଦୌରା ବିଚାରପତି ପ୍ରଥମ ଅପରାଧ ପାଇଁ ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡ ଦେଇଥିଲେ କିନ୍ତୁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅପରାଧ ପାଇଁ କୌଣସି ପୃଥକ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା । ଅପିଲକାରୀ A-1 ହେଉଛନ୍ତି ରେଖାମ୍ମା (ଏଠାରେ 'ମୃତକ' ଭାବରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି)ଙ୍କ ସ୍ଵାମୀ । A-1 ଏବଂ ମୃତକଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବିବାହ 27.3.1991 ରେ ହୋଇଥିଲା । ଅଭିଯୁକ୍ତ ସଂଖ୍ୟା- 2 ଗଙ୍ଗାମା A1 ର ମା ଏବଂ A3 ଏବଂ A4 ଭାଇ ଥିଲେ ଏବଂ A5 ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଭଉଣୀ ଅଟନ୍ତି । ବିଚାର କରିଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ କହିଛନ୍ତି ଯେ, ଧାରା- 304, 498A ସହିତ ଧାରା- 34 IPC ଏବଂ ଧାରା- 3, 4 ଏବଂ 6 ସହିତ ଧାରା- 34 ସହିତ ପଠିତ ଯୌତୁକ ନିରୋଧ ଆଇନ (ସଂକ୍ଷେପରେ 'ଡିପି ଅଧିନିୟମ') ଅନୁଯାୟୀ ଦଣ୍ଡନୀୟ ଅପରାଧ ପାଇଁ ବିଚାରର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇଥିବା ପାଞ୍ଚ ଜଣ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅଟେ । କେବଳ ବର୍ତ୍ତମାନର ଅପିଲକାରୀ ଧାରା- 304B ଏବଂ 498A ଆଇପିସି ଅଧୀନରେ ଦଣ୍ଡନୀୟ ଅପରାଧ ପାଇଁ ଦୋଷୀ ଥିଲେ । ବିଚାର କରିଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଅଭିଯୋଜନ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଉପରେ ଆଶ୍ଵା ସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ଏବଂ କହିଥିଲେ ଯେ, ବର୍ତ୍ତମାନର ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଅଭିଯୋଗଗୁଡ଼ିକ ସ୍ଵଳ୍ପ ଭାବରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଛି । ଅପିଲରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତକୁ ବଜାୟ ରଖି ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ ସାତ ବର୍ଷକୁ ହ୍ରାସ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଆଇପିସି ର ଧାରା- 498 A ଅଧୀନରେ ଦଣ୍ଡନୀୟ ଅପରାଧ ପାଇଁ ମାମଲାରେ ତିନି ବର୍ଷ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ମଧ୍ୟ ଦେଇଥିଲେ । ଦଣ୍ଡାଦେଶଗୁଡ଼ିକୁ ଏକକାଳୀନ ଭୋଗ କରିବାର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା ।

2. ଆବେଦନର ସମର୍ଥନରେ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ଯେ, ଧାରା- 304B ଅଧୀନରେ ଅପରାଧର ପ୍ରମାଣ ପାଇଁ ଯୌତୁକ ମୃତ୍ୟୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇନାହିଁ । ଧାରା- 304B 19.11.1986 ଠାରୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିଲା । ସେହି ସମୟରେ ଭାରତୀୟ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଅଧିନିୟମ, 1872 (ସଂକ୍ଷେପରେ 'ସାକ୍ଷ୍ୟ ଅଧିନିୟମ')ର ଧାରା-113B ପ୍ରଚଳନ କରାଯାଇଥିଲା । ଯଦି ଏହି ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସାକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୁଏ, ତେବେ ଧାରା-113B ଅଧୀନରେ ଅନୁମାନ କରାଯାଇପାରିବ ।

ଡି. ଜୟାନା ବନାମ କର୍ଣାଚକ ରାଜ୍ୟ

[ତଃ ଅରିଜିତ ପଶାୟତ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି]

ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ ଯେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କହିଥିଲେ ଯେ, ଡିପି ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ଆବେଦନ ଆଣିବା ପାଇଁ ଯୌତୁକ ଦାବିର କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ନାହିଁ । ହାଇକୋର୍ଟ କହିଛନ୍ତି ଯେ, ଏହି ସମ୍ପର୍କରେ ବିଚାର କରିଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ମତ ଠିକ୍ ନୁହେଁ । ଯଦିଓ ଡିପି ଅଧିନିୟମର ଧାରା- 3, 4 ଏବଂ 6 ସହିତ ଜଡ଼ିତ ଅପରାଧରୁ ଖଲାସ ହେବାକୁ ରାଜ୍ୟ ପକ୍ଷରୁ କୌଣସି ଆପତ୍ତି କରାଯାଇ ନଥିଲା, ତଥାପି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଜାଣିଛନ୍ତି ଯେ, ଉକ୍ତ ଅପରାଧ ସମ୍ପର୍କରେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଲଗାଯାଇଥିବା ଅଭିଯୋଗକୁ ସରକାରୀ ଅଧିବକ୍ତାମାନେ ପ୍ରମାଣ କରିଛନ୍ତି । ଏହା କରିବା ପରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଡିପି ଅଧିନିୟମ ସହିତ ସମ୍ପର୍କିତ ଅପରାଧ ସମ୍ପର୍କରେ କୌଣସି ଦଣ୍ଡାଦେଶ ଦେଇ ନଥିଲେ । ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ଯେ, ବାସ୍ତବ ପରିସ୍ଥିତି ଦର୍ଶାଇଛି ଯେ, ଧାରା- 304B ସହିତ ଜଡ଼ିତ ଅପରାଧଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ନୁହେଁ । ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ଯେ, ଧାରା- 4908A IPC ର ବ୍ୟାଖ୍ୟା (a) ଏବଂ (b) ଦୃଷ୍ଟିରୁ, ନିଷ୍ପରତା ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ଅଟେ । ଧାରା- 3048 ସହିତ ଜଡ଼ିତ ଏକମାତ୍ର ପ୍ରମାଣ ଥିଲା ଜଣେ ପଡ଼ୋଶୀ ଯାହାଙ୍କୁ ଘଟଣାର ପ୍ରାୟ ଦୁଇ ମାସ ପରେ ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିଲା । ଯଦିଓ ପ୍ରମାଣ ଧାରା- 498A ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ମନେହୁଏ, ଆଇପିସି ର ଧାରା-304B କୁ ଯୋଡ଼ିବା ପାଇଁ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଅଯୋଗ୍ୟ । ଏହି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଆମେ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆଇପିସି ର ଧାରା-304B ସହିତ ଜଡ଼ିତ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତକୁ ରଦ୍ଦ କରୁଛୁ ଏବଂ ଆଇପିସି ର ଧାରା-498A, ସହିତ ସମ୍ପର୍କିତ ବୋଲି ବଜାୟ ରଖୁଛୁ । ଏହା ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ ଯେ, ଧାରା-304B ର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ଯୌତୁକ ଦାବି ସମ୍ପର୍କିତ ଯଥେଷ୍ଟ ପ୍ରମାଣ ଅଛି, କିନ୍ତୁ ପ୍ରମାଣ ଯଥେଷ୍ଟ ନୁହେଁ । ଉପରୋକ୍ତ ସୀମା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅପିଲକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି । ଏହା କୁହାଯାଇଛି ଯେ, ଅପିଲକାରୀ ପ୍ରାୟ ସାତେ ଡିନି ବର୍ଷ ହାଜତ ଭୋଗ କରିସାରିଛନ୍ତି । ତେଣୁ, ଅପିଲକାରୀଙ୍କୁ ହାଜତରେ ଆତ୍ମସମର୍ପଣ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ । ତା20.01.2009ରିଖର ଆଦେଶକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଜାନିନନାମାଗୁଡ଼ିକ ଖାରଜ ହେଲା ।

ଆର୍.ପି.

ଅପିଲ ଆଂଶିକ ଅନୁମତିପ୍ରାପ୍ତ ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

“ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।”

ଅନୁବାଦିକା :

ଶ୍ରୀମତୀ ଲୋପାମୁଦ୍ରା ମହାନ୍ତି

ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ